

M

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:143

av Maria Malmer Stenergard (M)

Respekt för äganderätt till åldrätter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur de gällande ålfiskebestämmelserna förhåller sig till europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Motivering

Ålfisket är ett kulturarv i östra och södra Skåne. Ålbeståndet hotas av bland annat vattenkraften, miljögifter, predatorer som skarv och säl men också av det mindre kontrollerade fiske som sker i en del andra länder, bland annat fisket av glasål i Sydeuropa. Det är av stor vikt att man på flera fronter arbetar för att ålbeståndet ska växa.

Fiske av ål är i Skåne knutet till de så kallade åldrätterna. En åldrätt är fast egendom som är föremål för lagfart och åsätts taxeringsvärde liksom annan fast egendom.

Fiskeriverket (numera Havs- och vattenmyndigheten) beslutade, med verkan från och med 1 maj 2007, om generellt förbud mot ålfiske. Reglerna syftar till att minska antalet tillstånd genom att inte bevilja tillstånd för ny ägare vid generationsväxling eller när tillståndshavare av annan anledning upphör med sitt ålfiske.

Ett ålfiskeförbud hindrar naturligtvis inte att åldrätten i sig säljs eller ärvs. Dess värde riskerar dock att minska avsevärt eller att helt försvinna genom att svenska myndigheter

i realiteten förhindrar möjligheten till ålfiske. Detta sker genom beslut av myndighet och inte genom lagstiftning och det görs helt utan kompensation. Ägaren eller arrendatorn som inte får bedriva ålfiske måste, trots att ålfiskefastigheten inte kan nyttjas, fortfarande betala fastighetsskatt.

Gällande regler kring ålfiske, som i realiteten syftar till att på sikt förbjuda det, drabbar näringslivet och landsbygden hårt. Ålfiskarna besitter också ovärderliga kunskaper om ålen som behövs om vi ska kunna förstå och skydda ålen bättre.

Det kan ifrågasättas om ålfiskeförbudet är förenligt med Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Konventionen medger en stat att genomföra lagstiftning för att reglera nyttjandet av egendom i överensstämmelse med det allmännas intresse. Praxis visar att sådan lagstiftning kan användas för att skydda fiskbeståndet. De begränsande bestämmelserna måste dock utformas med respekt för egendom och med krav på att ingreppet i den enskildes rätt ska vara proportionerligt. I proportionalitetsbedömningen ska man bland annat ta hänsyn till om den drabbade tillerkänns ersättning i någon form till följd av ingreppet.

Det bör utredas om den inskränkning som ett fiskeförbud innebär kan strida mot Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och, om så är fallet, hur regelverket kan utformas på ett sätt som överensstämmer med konventionen, samtidigt som det beaktar hotet mot ålen.

·
Maria Malmer Stenergard (M)